

2 Samogłoski długie i krótkie (1)

Samogłoski zapisujemy albo podwójnie albo pojedynczo:

1. podwójnie:

- jeśli są to tzw. samogłoski długie i występują w sylabach zamkniętych (zakończonych na spółgłoskę):

boom, duur, week, paard, maan-den, woor-den

wyjątki: **uw, ruw, duw...**

2. pojedynczo:

- jeśli są to tzw. samogłoski długie i występują w sylabach otwartych (zakończonych na samogłoskę):

ma-ken, gro-te, du-re, le-zen, ko-pen, ne-men

wyjątki: **nee, twee, zee...**
goochelen, loochenen...

- jeśli są to tzw. samogłoski krótkie:

man, bom, les, bas, pit, kos-ten, pop-je, var-ken

Jak widać zasady pisowni w dużej mierze oparte są na podziale wyrazów na sylaby. Oto, jak dzielimy wyrazy na sylaby:

1. po samogłosce przed pojedynczą spółgłoską:

ta-fel, spe-len, po-ten, du-re

2. między dwiema spółgłoskami:

wil-len, lek-ker, woor-den, wor-den

3. przy więcej niż dwóch spółgłoskach do następnej sylaby należy tyle spółgłosek ile mogłoby stać na początku następnego wyrazu:

bor-stel, art-sen, af-spraak

4. po przedrostkach, przed końcówkami, między częściami wyrazów złożonych:

be-antwoorden, on-even, kind-je, film-pje, zak-mes, hoest-drank.

Ćwiczenia:

1. Znajdź odpowiedniki polskie następujących wyrazów:

1.boom	-	bom	6.boos	-	bos
2.maan	-	man	7.haak	-	hak
3.zoon	-	zon	8.zaak	-	zak
4.kaas	-	kas	9.taak	-	tak
5.baas	-	bas	10.vaak	-	vak

2. Podziel następujące słowa na sylaby:

1.grote, student, taken, manen, wegen, vogel, dure, beker, lepel, hemel

.....

2.alles, binnen, potten, honden, knoppen, zeggen, sokken, verhaal, durven

.....

3.partner, contract, portret, contrast, perspectief, venster,

.....

4.afspraak, zeestrand, waarom, raampje, hondje, opschrijven, toegeven

.....

3. Które słowa napisane są poprawnie?

1.duw	-	duuw
2.mur	-	muur
3.twee	-	twe
4.ve	-	vee
5.zee	-	zej
6.schadu	-	schaduw
7.nieu	-	nieuw
8.leeuu	-	leeuw
9.meeuw	-	meeu
10.idee	-	idej

4. Pośmiej się z kawałów i znajdź w nich słowa z długimi samogłoskami:

Adam en Eva liggen op een stralende dag in het paradijs.

Eva vraagt: Adam, hou je echt van mij?

Adam zegt: Natuurlijk, van wie anders?

Wat vind je wel in Nederland, maar niet in België, Duitsland en Polen?
De letter r.

3 Samogłoski długie i krótkie (2)

Należy zwracać szczególną uwagę na pisownię jeśli wydłużamy lub skracamy słowa (np. przy tworzeniu liczby mnogiej, tworzeniu form osobowych czasowników lub odmianie przymiotników):

1. Opuszczamy jedną samogłoskę jeśli po dwóch samogłoskach występuje tylko jedna spółgłoska:

maan	-	ma-nen	(nie: maa-nen)
boom	-	bo-men	(nie: boo-men)
duur	-	du-re	(nie: duu-re)
week	-	we-ken	(nie: wee-ken)

Samogłoski długie pozostają długimi: najpierw w sylabie zamkniętej, a później w otwartej.

2. Dodajemy jedną samogłoskę, jeśli po jednej samogłosce występuje jedna spółgłoska:

maken	-	ik maak	(nie: ik mak)
lezen	-	ik lees	(nie: ik les)
kopen	-	ik koop	(nie: ik kop)
huren	-	ik huur	(nie: ik hur)

Tu również samogłoski długie pozostają długimi: najpierw w sylabie otwartej, a później w zamkniętej.

3. Aby krótka samogłoska pozostała krótką w różnych formach danego wyrazu, zamyka się sylabę przez podwojenie spółgłoski:

man	-	man-nen	(nie: ma-nen)
gek	-	gek-ke	(nie: ge-ke)
dom	-	dom-me	(nie: do-me)
zeg	-	zeg-gen	(nie: ze-gen)

Ćwiczenia:

1. Napisz rzeczowniki w nawiasach w liczbie mnogiej:

1. Er staan geen (boom) in mijn tuin.
2. Hoeveel (pen) heb je nodig?
3. De (man) stonden op de stoep.
4. De hond staat op zijn twee (poot).....
5. Op de deur zitten twee (knop)
6. Die meisjes hebben leuke (rok)
7. Je kan hier veel (boot) zien.
8. Ik ga een paar (pot) voor mijn planten kopen.
9. Zet deze bloemen maar in de twee (vaas)
10. Ze heeft zulke mooie (oog)

2. Podaj formę podstawową podkreślonych przymiotników:

1. Lies is bang voor die grote hond.
2. Ik wil deze gele tas hebben.
3. Wat een slimme jongen is dat!
4. Ken jij ook normale mensen?
5. We gaan een witte BMW kopen.
6. Hanna is veel dikker dan ik.
7. Ik word straks nog bozer.
8. Een tomaat is een rode vrucht.
9. Ik wil niet de hele dag thuis zitten.
10. Wij gaan met lege handen naar huis.

3. Wpisz czasowniki i przymiotniki w odpowiedniej formie:

1. lenen - ik
2. sterk - een man
3. leuk - een jongen
4. leren - ik
5. zitten - ik
6. smal - een straat
7. heten - ik
8. liggen - ik
9. eten - ik
10. nemen - ik

4 Nieme e

Wiele problemów sprawia pisownia i wymowa tak zwanego niemego **e**.

Jest ono zawsze nieakcentowane i może występować:

1. w sylabie otwartej:

- na końcu słowa:
de, einde, te, je, me, ze
- jako końcówka przymiotnika:
hoge, mooie, grote, smalle
- między dwiema sylabami:
wandelen, luisteren, gevangenis
- w przedrostkach be-, ge-, te-:
beloven, geloven, terecht

2. w sylabie zamkniętej:

- w końcówce –en rzeczowników w liczbie mnogiej i bezokoliczników:
taken, woorden, maken, werken
- w przyrostku ver-:
verstaan, verkopen
- w słowach typu:
tafel, kamer, keuken, zilver

Przykłady nieakcentowanego i akcentowanego **e** w czasownikach luisteren i protesteren:

luisteren - ik luister - ik heb geluisterd:
akcent pada na lui, **e** jest nieakcentowane, to nieme **e**

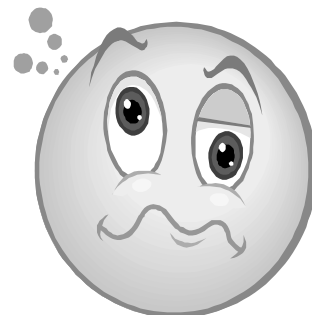
protesteren - ik protesteer - ik heb geprotesteerd:
akcent pada na **e**, to długie e

Ćwiczenia:

1. Które słowa napisane są poprawnie?

1. bygin / begin
2. verhaal / vyrhaal
3. geluk / gyluk
4. gebied / gybied
5. vyrdriet / verdriet
6. gynoeg / genoeg
7. appl / appel
8. sleutel / sleutl
9. zilvr / zilver
10. adem / adm

2. Popraw błędy w poniższych zdaniach:

1. Wij gaan morgyn in zee zwemmyn.

.....

2. Zy hebbyn een mooie vijver achtyr hun huis.

.....

3. Ik ga myt jullie mee.

.....

4. Ik moet my nog aankledyn.

.....

5. Een appl ligt op de tafl.

.....

6. Ik houd niet van schilderyn, maar wel van tekenyn.

.....

7. Wij gaan wandelyn in de grotty bergyn.

.....

8. Weet jy dy tityl van het boek niet?

.....

9. Mijn levyn is alleen: werkyn, etyn, slapyn.

.....

10. Ik kan dy zieky niet meer vyrstaan.

.....

3. Pośmiej się z kawałów i postaraj się znaleźć w nich błędy:

Jantje solliciteert bij een bydrijf naar een baan. Hij vraagt hoeveel geld hij kan verdienyn. Zijn toekomstigy baas zegt: "Nu 750 euro pyr maand, en latr meer." "Dan kom ik latr wel tyrug", antwoordt Jantje.

Een man komt al voor dy achtsty keer bij het loket van een bioscoop en koopt weer een kaartje. De damy achtyr de kassa vraagt: "Waarom koopt u acht keer een kaartje voor dezelfdy film?". Dy man antwoordt: "Omdat zy hem bij dy ingang steeds doormidden scheuryr".

